

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Ι

Εισηγητής: Γεώργιος Τζανετόπουλος

Τελικό Διαγώνισμα

Θέμα 1^ο Βρείτε την εξίσωση των επιπέδων που είναι παράλληλα στο $E_1: 4x - 4y + 7z - 3 = 0$ κι απέχουν 4 μονάδες από το σημείο $M(4, 1, -2)$.

Θέμα 2^ο α) Βρείτε την παράγωγο της συνάρτησης:

$$F(x) = \int_x^{x^2} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt$$

β) Υπολογίστε την τιμή του ολοκληρώματος:

$$\int_3^4 \frac{5}{(x-2)(x+3)} dx$$

Θέμα 3^ο Υπολογίστε το μήκος της καμπύλης με παραμετρικές εξισώσεις: $x(t) = e^t \sin t$, $y(t) = e^t \cos t$ στο διάστημα $[0, \pi]$.

Θέμα 4^ο Υπολογίστε το εμβαδόν μεταξύ των γραφημάτων των συναρτήσεων $f(x) = \cos x$ και $g(x) = \sin x$, στο διάστημα $[0, 2\pi]$.

Θέμα 5^ο Υπολογίστε τον όγκο του στερεού το οποίο σχηματίζεται από την περιστροφή της καμπύλης: $x = \sqrt{1+y^3}$, $y \in [1, 2]$ γύρω από τον άξονα των y .

Θέμα 6^ο Να βρεθεί το σύνολο των εικόνων των μιγαδικών αριθμών z στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αριθμός $\frac{z-1}{z-2i}$ είναι: α) φανταστικός και β) πραγματικός.

Θέμα 1ο		1,00
Θέμα 2ο	α)	1,25
	β)	1,25
Θέμα 3ο		1,50
Θέμα 4ο		1,00
Θέμα 5ο		1,50
Θέμα 6ο	α)	1,25
	β)	1,25
ΣΥΝΟΛΟ		10,00

Λύσεις Τελικού Διαγωνίσματος**Θέμα 1^ο**

Το ζητούμενο επίπεδο, λόγω της υπόθεσης παραλληλίας με το επίπεδο E_1 θα έχει εξίσωση της μορφής:

$$4x - 4y + 7z + \Delta = 0 \quad (E_2).$$

Από τη συνθήκη της απόστασης παίρνουμε ότι:

$$d(M, E_2) = \frac{|4 \cdot 4 - 4 \cdot 1 + 7 \cdot (-2) + \Delta|}{\sqrt{4^2 + 4^2 + 7^2}} = 4 \Rightarrow \frac{|\Delta - 2|}{\sqrt{81}} = 4 \Rightarrow |\Delta - 2| = 36 \Rightarrow \Delta - 2 = \begin{cases} 36 \\ -36 \end{cases} \Rightarrow \Delta = \begin{cases} 38 \\ -34 \end{cases}.$$

Άρα υπάρχουν δύο επίπεδα που ικανοποιούν τις υποθέσεις, τα:

$$4x - 4y + 7z + 38 = 0 \quad (E_{21}) \quad \text{και} \quad 4x - 4y + 7z - 34 = 0 \quad (E_{22}).$$

Θέμα 2^ο

α) Είναι:

$$F(x) = \int_x^{x^2} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt = \int_1^{x^2} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt - \int_1^x \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \Rightarrow F(x) = f(x^2) - f(x)$$

όπου:

$$f(x) = \int_1^x \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt.$$

Από το Θεμελιώδες Θεώρημα του Ολοκληρωτικού Λογισμού έχουμε:

$$f'(x) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}$$

άρα:

$$F'(x) = f'(x^2) \cdot (x^2)' - f'(x) \Rightarrow F'(x) = 2x \frac{1}{\sqrt{1+x^4}} - \frac{1}{\sqrt{1+x^2}}.$$

β) Θα χρησιμοποιήσουμε την ανάλυση σε απλά κλάσματα ώστε να γράψουμε την υπό ολοκλήρωση συνάρτηση ως:

$$\frac{5}{(x-2)(x+3)} = \frac{A}{x-2} + \frac{B}{x+3} \quad (1)$$

για κάποιες σταθερές A και B . Είναι:

$$\frac{A}{x-2} + \frac{B}{x+3} = \frac{A(x+3) + B(x-2)}{(x-2)(x+3)} = \frac{(A+B)x + (3A-2B)}{(x-2)(x+3)} \quad (2)$$

Από τις (1) και (2) παίρνουμε ότι:

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Ι

Εισηγητής: Γεώργιος Τζανετόπουλος

Τελικό Διαγώνισμα

$$\left. \begin{array}{l} A + B = 0 \\ 3A - 2B = 5 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} A = -B \\ 3A + 2A = 5 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} B = -1 \\ A = 1 \end{array} \right\}.$$

Άρα:

$$\frac{5}{(x-2)(x+3)} = \frac{1}{x-2} - \frac{1}{x+3}$$

οπότε:

$$\begin{aligned} \int_3^4 \frac{5}{(x-2)(x+3)} dx &= \int_3^4 \left[\frac{1}{x-2} - \frac{1}{x+3} \right] dx = \int_3^4 \frac{1}{x-2} dx - \int_3^4 \frac{1}{x+3} dx = \{ \ln(x-2) \}_{x=3}^{x=4} - \{ \ln(x+3) \}_{x=3}^{x=4} \\ &= \ln(4-2) - \ln(3-2) - \ln(4+3) + \ln(3+3) = \ln 2 - \ln 1 - \ln 7 + \ln 6 = (\ln 2 + \ln 6) - \ln 7 = \\ &= \ln 12 - \ln 7 = \ln \frac{12}{7}. \end{aligned}$$

Θέμα 3°

Το μήκος της παραμετρικής καμπύλης δίνεται από τη σχέση:

$$S = \int_0^{\pi} \sqrt{\left(\frac{dx}{dt}\right)^2 + \left(\frac{dy}{dt}\right)^2} dt$$

όπου:

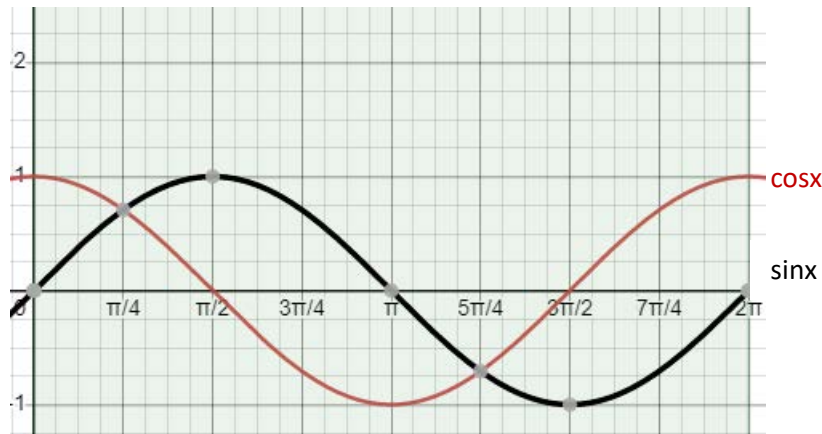
$$\frac{dx}{dt} = \frac{d}{dt}(e^t \sin t) = e^t \sin t + e^t \cos t \Rightarrow \frac{dx}{dt} = e^t (\sin t + \cos t)$$

και

$$\frac{dy}{dt} = \frac{d}{dt}(e^t \cos t) = e^t \cos t - e^t \sin t \Rightarrow \frac{dy}{dt} = e^t (\cos t - \sin t)$$

οπότε:

$$\begin{aligned} S &= \int_0^{\pi} \sqrt{(e^t (\sin t + \cos t))^2 + (e^t (\cos t - \sin t))^2} dt = \int_0^{\pi} \sqrt{e^{2t} [(\sin t + \cos t)^2 + (\cos t - \sin t)^2]} dt = \\ &= \int_0^{\pi} \sqrt{e^{2t} [(\sin^2 t + 2\sin t \cos t + \cos^2 t) + (\cos^2 t - 2\sin t \cos t + \sin^2 t)]} dt = \int_0^{\pi} \sqrt{e^{2t} [2\sin^2 t + 2\cos^2 t]} dt = \int_0^{\pi} e^t \sqrt{2(\sin^2 t + \cos^2 t)} dt = \\ &= \int_0^{\pi} e^t \sqrt{2} dt = \sqrt{2} \int_0^{\pi} e^t dt = \sqrt{2} [e^t]_{t=0}^{t=\pi} \Rightarrow \boxed{S = \sqrt{2} [e^{\pi} - 1]}. \end{aligned}$$

Θέμα 4°

Το ζητούμενο εμβαδόν είναι:

$$\begin{aligned}
 \int_0^{2\pi} |\cos x - \sin x| dx &= \int_0^{\frac{\pi}{4}} |\cos x - \sin x| dx + \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{5\pi}{4}} |\cos x - \sin x| dx + \int_{\frac{5\pi}{4}}^{2\pi} |\cos x - \sin x| dx = \\
 &= \int_0^{\frac{\pi}{4}} (\cos x - \sin x) dx + \int_{\frac{\pi}{4}}^{\frac{5\pi}{4}} (\sin x - \cos x) dx + \int_{\frac{5\pi}{4}}^{2\pi} (\cos x - \sin x) dx = \\
 &= \{ \sin x + \cos x \}_{x=0}^{x=\frac{\pi}{4}} + \{ -\cos x - \sin x \}_{x=\frac{\pi}{4}}^{x=\frac{5\pi}{4}} + \{ \sin x + \cos x \}_{x=\frac{5\pi}{4}}^{x=2\pi} = \\
 &= \left(\sin \frac{\pi}{4} + \cos \frac{\pi}{4} - \sin 0 - \cos 0 \right) + \left(-\cos \frac{5\pi}{4} - \sin \frac{5\pi}{4} + \cos \frac{\pi}{4} + \sin \frac{\pi}{4} \right) + \left(\sin 2\pi + \cos 2\pi - \sin \frac{5\pi}{4} - \cos \frac{5\pi}{4} \right) = \\
 &= \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} - 0 - 1 \right) + \left(\frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} \right) + \left(0 + 1 + \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} \right) = \sqrt{2} - 1 + 2\sqrt{2} + 1 + \sqrt{2} \\
 &\Rightarrow \boxed{\int_0^{2\pi} |\cos x - \sin x| dx = 4\sqrt{2}}.
 \end{aligned}$$

Θέμα 5° Ο παραγόμενος από την περιστροφή περί τον y άξονα όγκος δίνεται από:

$$\mathcal{V} = \pi \int_1^2 (\sqrt{1+y^3})^2 dy = \pi \int_1^2 (1+y^3) dy = \pi \left\{ y + \frac{y^4}{4} \right\}_{y=1}^{y=2} = \pi \left\{ 2 - 1 + \frac{16}{4} - \frac{1}{4} \right\} = \pi \left\{ 6 - \frac{5}{4} \right\} = \frac{19\pi}{4}.$$

Θέμα 6^ο

$$\begin{aligned} \text{Αν } z = x + yi, \text{ τότε: } \frac{z-1}{z-2i} &= \frac{(x-1) + yi}{x + (y-2)i} = \frac{(x^2 - x + y^2 - 2y) + i(2x + y - 2)}{x^2 + (y-2)^2} \\ &= \frac{x^2 - x + y^2 - 2y}{x^2 + (y-2)^2} + \frac{2x + y - 2}{x^2 + (y-2)^2} i. \end{aligned}$$

Επομένως:

α) Ο αριθμός $\frac{z-1}{z-2i}$ είναι φανταστικός, αν και μόνο αν $\frac{x^2 - x + y^2 - 2y}{x^2 + (y-2)^2} = 0$,

δηλαδή, αν και μόνο αν $x^2 - x + y^2 - 2y = 0$ και $x^2 + (y-2)^2 \neq 0$ ή, ισοδύναμα,

$$\left(x - \frac{1}{2}\right)^2 + (y-1)^2 = \frac{5}{4} \quad \text{και} \quad (x, y) \neq (0, 2).$$

Άρα, το σύνολο των εικόνων του z είναι τα σημεία του κύκλου με κέντρο

$$K = \left(\frac{1}{2}, 1\right) \text{ και ακτίνα } \frac{\sqrt{5}}{2}, \text{ με εξαίρεση το σημείο } (0, 2).$$

β) Ο αριθμός $\frac{z-1}{z-2i}$ είναι πραγματικός, αν και μόνο αν $\frac{2x + y - 2}{x^2 + (y-2)^2} = 0$,

δηλαδή, αν και μόνο αν $2x + y - 2 = 0$ και $x^2 + (y-2)^2 \neq 0$.

Άρα, το σύνολο των εικόνων του z είναι τα σημεία της ευθείας με εξίσωση $2x + y - 2 = 0$, με εξαίρεση το σημείο $(0, 2)$.